

РЕШЕНИЕ

№ 1198

гр. София, 29.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-A СЪСТАВ, в публично заседание на пети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Стела Кацарова

Членове: Йоана М. Генжова
Виктория Мингова

при участието на секретаря Цветелина П. Добрева Кочовски като разгледа докладваното от Виктория Мингова Въззивно гражданско дело № 20231100501624 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 – чл. 273 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

С Решение № 10846 от 07.10.2022 г., постановено по гр. д. № 20221110109618 по описа за 2022 г. на СРС, 153 състав съдът е отхвърлил предявените от С. А. К., ЕГН ***** против К. за р. на с., гр. София, ул. „Ген. **** осъдителни иски с правно основание чл. 67, ал. 7, т. 5 ЗДСл и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за присъждане на сумите: 2 600 лв., представляваща допълнително възнаграждение за постигнати резултати за периода 01.04.2020 г. – 30.06.2020 г.; 389,28 лв., представляваща мораторна лихва за периода от 01.09.2020 г. до 22.02.2022 г., както и законната лихва върху главницата от датата на предявяване на иска – 23.02.2022 г. до окончателното □ изплащане. С решението е осъдена С. А. К., ЕГН ***** да заплати на К. за р. на с., на основание чл. 78, ал. 3 ГПК сумата 100 лв. разноски в производството.

Срещу решението в срок е постъпила въззивна жалба от ищеца в първоинстанционното производство – С. А. К., ЕГН *. В депозираната жалба са изложени съображения за неправилност и незаконосъобразност на обжалваното решение. Въззивникът поддържа, че изплащането на средствата за допълнително материално стимулиране от ответника се извършва не съобразно ефективното изпълнение на служебните задължения от служителите, а единствено на основание това кога е прекратено служебното правоотношение – дали е прекратено в месеца,

следващ тримесечието, за което се начислява допълнително възнаграждение за постигнати резултати или два месеца по-късно. Счита посочената практика за незаконосъобразна, като поставяща непредвиден в ЗДСл и НЗСДА критерий. Излага, че поради същата причина на ищцата не е изготвена индивидуална оценка за изпълнение на работата. В този смисъл поддържа, че приетите от ответника Вътрешните правила за определяне на допълнителните възнаграждения за постигнати резултати са незаконосъобразни (Вътрешните правила). Излага, че ищцата не е от служителите по чл. 2 от Вътрешните правила, поради което за нея е неприложима разпоредбата на чл. 26, раздел IV на приложение 2 от същите. Моли за отмяна на обжалвания съдебен акт и за постановяване на решение, с което исковете да бъдат уважени изцяло. Претендират разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от ответника в първоинстанционното производство – К. за р. на с., с който оспорва подадената въззивна жалба. Излагат се съображения за неоснователност на доводите на жалбоподателя. Счита решението на първоинстанционния съд за правилно и законосъобразно, поради което моли да бъде потвърдено. Претендира разноски.

Софийски градски съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид доводите, наведени с въззивната жалба, за наличието на пороци на атакувания съдебен акт, приема следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Не са допуснати нарушения на императивни материални норми, за приложението на които въззивният съд е длъжен да следи служебно.

По доводите за неправилност на решението въззивният съд намира следното:

Първоинстанционното производство е образувано по искова молба на С. А. К. против К. за р. на с., с която са предявени са осъдителни искове с правно основание чл. 67, ал. 7, т. 5 ЗДСл и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за присъждане на сумите: 2 600 лв., представляваща допълнително възнаграждение за постигнати резултати за периода 01.04.2020 г. – 30.06.2020 г, ведно със законната лихва върху главницата от датата на предявяване на иска – 23.02.2022 г. до окончателното ☐ изплащане и 389,28 лв., представляваща мораторна лихва за периода от 01.09.2020 г. до 22.02.2022 г.

Ищецът твърди, че на 15.07.2020 г. било прекратено служебното му правоотношение с К.та за р. на съобщения. Не му било заплатено дължимото допълнително възнаграждение за постигнати резултати за периода 01.04.2020 г. – 30.06.2020 г., през който ищецът е полагал труд и за който има поставена оценка, въз основа на която съгласно Вътрешните правила за заплатите на служителите от администрацията на КРС е дължимо определено допълнително възнаграждение, което се определя съгласно посочен в правилата коефициент.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор на исковата молба. Ответникът оспорва иска като неоснователен. Не оспорва, че между страните е съществувало служебно правоотношение, което е прекратено на 15.07.2020 г. Счита обаче, че предвид това прекратяване и съгласно т. 26 от раздел IV на приложение 2 от Вътрешните правила за определяне на допълнителните възнаграждения за постигнати резултати, на ищеца не се дължи допълнително възнаграждение за постигнати резултати за периода 01.04.2020 г. – 30.06.2020 г.

По делото не е спорно, че между страните е съществувало служебно правоотношение, по силата на което ищцата е заемала при ответника длъжността „старши експерт“ в отдел „Номерационен ресурс и електронен подпис“ към дирекция „Управление на ограничен ресурс“, с посочения в исковата молба размер на трудовото възнаграждение.

Не е спорно също така, че със заповед № СП 393/03.07.2020 г. на председателя на КРС служебното правоотношение с ищцата е прекратено по взаимно съгласие, считано от 15.07.2020 г., до който момент последната е била държавен служител при ответника.

От изготвената счетоводна експертиза се установява, че за представянето на С. К. през първото тримесечие на 2020 г. от прекия ☐ ръководител през отчетния период е била извършена оценка – „3“ /добро изпълнение/. През първото тримесечие на 2020 г. в КРС не е било изплащано допълнително възнаграждение за постигнати резултати на служителите във връзка с епидемичната обстановка в страната. За трудовото представяне на ищцата през второто тримесечие на 2020 г. не е била извършена оценка от прекия ръководител. Със заповед от 20.07.2020 г., издадена на основание чл. 24 от Наредбата на служителите в държавната администрация и вътрешните правила, председателят на КРС е наредил изплащане на допълнителни възнаграждения за постигнати резултати за второто тримесечие на 2020 г., като за отдел „Номерационен ресурс и електронен подпис“ определените за изплащане средства са били 7 715 лева. Същите са били разпределени между служителите в отдела.

С писмо на К.та от 18.09.2020 г., изготвено въз основа на заявено от ищцата искане, ответникът е отказал заплащане на допълнително възнаграждение на ищцата за второто тримесечие на 2020 г., като се е позовавал на клаузата в чл. 26 от раздел IV на Приложение № 2 към Вътрешните правила за заплатите на служителите от администрацията на КРС.

От допълнителна съдебно – икономическа експертиза се установява, че за периода 01.01.2019 г. – 30.07.2020 г. са били прекратени служебните правоотношения с общо 48 човека в К.та, от които: на тридесет и две лица, отработили всички работни дни от съответния месец, в който е било изплащано допълнително възнаграждение за постигнати резултати, са изготвени оценки за предходното тримесечие, съответно е изплатено допълнителното трудово възнаграждение за същия период; на тринадесет лица, чието служебно правоотношение е прекратено в месеца на изплащане

на допълнителното възнаграждение, не е била изготвена оценка и не им е изплатено допълнително възнаграждение за постигнати резултати; на три лица, чието трудово правоотношение е прекратено на 29то и 31во число от месеца на изплащане на възнаграждението /тоест непосредствено в края на съответния месец/, същото е било изплатено след изготвяне на индивидуална оценка. При направените проверки вещото лице е установило, че има служител, с който правоотношението е било прекратено на 16.07.2020 г. /един ден след прекратяване на правоотношението с ищцата/, на което също не е била извършена оценка за трудовото му представяне през второто тримесечие на 2020 г., респективно няма и изплатено допълнително възнаграждение за постигнати резултати.

Съгласно чл. 67, ал. 1 ЗДСл brutната заплата на държавните служители се състои от основна заплата и допълнителни възнаграждения, които са посочени в ал. 7 на същата норма, като в т. 5 от нея изрично е включено и допълнителното възнаграждение за постигнати резултати.

В чл. 67, ал. 8 ЗДСл е предвидено, че допълнителното възнаграждение по чл. 67, ал. 7, т. 5 ЗДСл, за постигнати резултати, се определя за точно и в срок изпълнение на поставените задачи, като се изплаща четири пъти годишно - през месец април, юли и октомври за текущата година и през месец януари - за предходната година, въз основа на оценка по ред, определен в наредбата по ал. 3.

Съгласно чл. 25 от Наредба за заплата на служителите в държавната администрация допълнителните възнаграждения за постигнати резултати се определят въз основа на оценка на структурните звена в административната структура и/или на отделните служители.

Като се съобрази смисъла на ЗДСл и актовете във връзка с прилагането му относно характера на допълнителните възнаграждения, получавани от служителите за постигнати резултати (т. н. материално стимулиране) следва извод, че те нямат характер на задължителен елемент от трудовото възнаграждение. Както се посочи, съгласно чл. 67, ал. 8 ЗДСл, допълнителното възнаграждение за постигнати резултати (по чл. 67, ал. 7, т. 5 ЗДСл) се определя за точно и в срок изпълнение на поставени задачи. То зависи от резултата на трудовия процес и се начислява и изплаща на служителя в съответствие с количеството и качеството на действително извършената работа. Преценката за личния принос на служителя и проявения от него професионализъм може да бъде извършена при реално положен труд и основана на реални факти във връзка с изпълнението на работата му. (в този смисъл решение № 227 от 26.10.2017 г. по гр. д. № 4488/2016 г., г. к., IV г. о. на ВКС, решение № 123 от 04.10.2018 г. по гр. д. № 716/2018 г., г. к., III г. о. на ВКС и т. н.)

От посочената в закона регламентация се налага извод, че за да възникне право на служителя за получи допълнително възнаграждение е необходимо ръководителят на административната структура да е взел решение за изплащане на такова и да е определил неговият размер за съответния служител.

Следователно законодателят е уредил процедурата за определяне на допълнителните възнаграждения и сроковете за изплащането им, но е предоставил възможност на ръководителя на административната структура да извърши преценката дали да бъде заплатено такова възнаграждение и в какъв конкретен размер. В този смисъл се касае за право на насрещната страна по служебното правоотношение, а не за задължение, чието изпълнение да претендира държавният служител.

Въззивният състав споделя изцяло изводите на СРС, че допълнителното възнаграждение за постигнати резултати няма нито задължителен, нито постоянен характер, а зависи от конкретно постигнатите резултати на служителя за съответния период и от приноса му за тези резултати. Преценката дали са постигнати такива от служителя е предоставена на съответния административен ръководител.

Следва да се сподели и извода на СРС, че допълнителното възнаграждение за постигнати резултати не е предварително договорено и не съществува правна норма, която да задължава работодателя да го заплати. Само фактът, че ищцата е била в служебно правоотношение с ответника през процесния период не е единствена предпоставка за заплащане на допълнително възнаграждение. Преценката за изплащането на допълнително възнаграждение е поставена на волята на ръководителя на структурата и е такава по целесъобразност.

В конкретния случай С. К. не е била оценена по реда на чл. 25, ал. 1 от Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация и приложение № 2 към чл. 24, ал. 4 от Вътрешните правила за заплатите на служителите от администрацията на К.та за р. на с.. Представеният с исковата молба формуляр не е такава оценка, а представлява ежегодна оценка на изпълнението на длъжността по реда на чл. 76 ЗДСл и Наредба за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация, чиито основни цели принципно са различни от оценяването по реда на чл. 25, ал. 1 от Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация вр. с чл. 67, ал. 8 ЗДСл.

По делото е установено, че със заповед от 20.07.2020 г., издадена на основание чл. 24 от Наредбата на служителите в държавната администрация и вътрешните правила, председателят на КРС е наредил изплащане на допълнителни възнаграждения за постигнати резултати за второто тримесечие на 2020 г., като за отдел „Номерационен ресурс и електронен подпис“ определените за изплащане средства са били 7 715 лева. Същите са били разпределени между служителите в отдела. Такова възнаграждение в полза на ищцата не е определено, като не ☐ е поставена и оценка на постигнатите резултати от оценяващия ръководител.

Оценката на ищцата за предходни периоди е без значение при преценка основателността на иска за процесното тримесечие, а оценяването на конкретно постигнатите от служителя резултати в процесния период е въпрос, предоставен на преценката на работодателя, която не подлежи на съдебен контрол. С такива правомощия съдът разполага тогава, когато

плащането е уговорено като постоянен елемент от трудовото възнаграждение и определянето на размера зависи от количеството и качеството на вложения труд, какъвто настоящият случай не е (определение № 882 от 15.11.2018 г. по гр. д. № 3116/2018 г. на ВКС, IV г. о.).

Съдът намира, че работодателят е този, който следва да прецени дължи ли се на ищцата допълнително възнаграждение за постигнати резултати за процесния период. Дори и при постигнати резултати за исковия период от време от страна на ищцата, изплащането на претендираното от нея допълнително трудово възнаграждение зависи изцяло от преценката на работодателя. Обстоятелството, че ищцата е била постигнала определени резултати за исковия период от време, не е единствена предпоставка за заплащане от страна на ответника на претендираното от нея допълнително възнаграждение. Дори и при постигнати резултати, изплащането на претендираното от страна на ищцата допълнително възнаграждение за постигнати резултати зависи изцяло от преценката и волята на работодателя. В случая следва да е налице и взето решение от работодателя (административния ръководител) за изплащане на ищцата на такова допълнително възнаграждение. В настоящия случай, липсва решение на председателя на КРС, по силата на което да е било взето решение по установения ред за заплащане на допълнително възнаграждение за постигнати резултати за исковия период от време на ищцата по делото. След като липсва индивидуална оценка от прекия ръководител за дейността на ищцата за процесното тримесечие, респективно надлежно взето решение на работодателя за изплащане на допълнително възнаграждение за постигнати резултати от ищцата за този период, то такова не ☐ се дължи. При липса на валидно взето решение от страна на работодателя, съдът намира че липсва правно основание за заплащане от страна на ответника на претендираното от ищцата допълнително възнаграждение за постигнати резултати за процесния период. В тази връзка, само на това основание исковата претенция на ищцата се явява неоснователна и като такава подлежи на отхвърляне.

Предвид гореизложеното, основателно СРС е приел, че след като не е взето решение от председателя на КРС за изплащане на допълнително трудово възнаграждение за постигнати резултати в полза на ищцата, за нея не е възникнало право да получи такова възнаграждение. Искът по чл. 67, ал. 7, т. 5 ЗДСл, вр. чл. 24 от Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация е неоснователен и законосъобразно е отхвърлен.

Доколкото изводите на настоящият състав изцяло съвпадат с тези на СРС, решението е постановено в съответствие с материалния и процесуален закон и следва да се потвърди.

По разноските:

При този изход на делото право на разноски има въззиваемият – ответник, на когото следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение, определено от съда на основание чл. 78, ал. 8 ГПК и съобразно фактическата и правна сложност на делото в размер на 100 лв.

Така мотивиран, Софийски градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло Решение № 10846 от 07.10.2022 г., постановено по гр. д. № 20221110109618 по описа за 2022 г. на СРС, 153 състав.

ОСЪЖДА С. А. К., ЕГН ***** да заплати на К. за р. на с. на основание чл. 78, ал. 3 ГПК сумата 100 лв. – разноси във въззивното производство.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на касационно обжалване по аргумент от чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____